

Wrocław, w marcu 2024 r.

Prof. dr hab. Piotr Łykowski
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina: wokalistyka
Akademia Muzyczna we Wrocławiu

OCENA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO I DYDAKTYCZNEGO
ORAZ DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO
DR WITOLDA ŻOŁĄDKIEWICZA
W ZWIĄZKU Z POSTĘPOWANIEM O NADANIE MU
STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO SZTUKI

W oparciu o obowiązujące przepisy, niżej podpisany wyznaczony został wyznaczony przez Radę Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina na recenzenta komisji habilitacyjnej w postępowaniu dotyczącym nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki p. dr. Witolda Żołądkiewicza. Oświadczam, iż otrzymałem zestaw informacji w formie elektronicznej. Dokumentacja zawiera nagranie dzieła (płyty CD), kopie afiszy, programów, recenzji oraz autoreferat.

Podstawowe dane o Kandydacie

Witold Żołądkiewicz rozpoczął swą edukację muzyczną w szkole muzycznej I stopnia, nie kontynuował jej jednak. Ponownie, wkraczając w dorosłość, wrócił do rozwijania swoich uzdolnień artystycznych podejmując naukę śpiewu w szkole muzycznej II stopnia, później studiując wokalistykę na Akademii Muzycznej w Warszawie. Dyplom ukończenia tej uczelni uzyskał w roku 1995.

Stopień doktora sztuki zdobył dwadzieścia lat później, na UMFC; tytuł doktoratu brzmiał: *Środki wyrazu opery ekspresjonistycznej oraz niezwykle kontekst historyczny „Cesarza Atlantydy” Viktora Ullmanna ze szczególnym uwzględnieniem partii tytułowej dzieła.* Promotorem postępowania był dr hab. Ryszard Wiesław Bednarek, zaś recenzentami: prof. dr hab. Marek Możdziej oraz prof. dr hab. Mikołaj Moroz.

Jeszcze jako dyplomant uczelni warszawskiej, podopieczny prof. Rafała Węgrzyna, został solistą Warszawskiej Opery Kameralnej kierowanej przez Stefana Sutkowskiego, w której pracował dwadzieścia trzy lata. Od 2017 roku jest solistą Polskiej Opery Królewskiej.

Również od roku 2017 współpracuje z macierzystą uczelnią jako pedagog śpiewu.

Dorobek Habilitanta

Kandydat, jako artysta związany ze stołecznym teatrem operowym, głównie legitymuje się dorobkiem artystycznym zrealizowanym tam właśnie. Szczególnie istotnym aspektem dokonania Pretendenta jest duże zróżnicowanie stylistyczne i dramaturgiczne kreowanych przez niego postaci.

Wymienię zatem najistotniejsze z jego ról operowych i operetkowych prezentowanych w ostatnich dziesięciu latach:

- Dariusz Przybylski – *Orphée*, postać Mnicha
- Gioacchino Rossini – *Turek w Italii*, postać Prosdocimo
- Gaetano Donizetti – *Napój miłosny*, postać Belcore
- Gioacchino Rossini – *Włoszka w Algierze*, postać Taddeo
- Giacchino Rossini – *Kopciuszek*, postać Dandiniego
- Wolfgang Amadeus Mozart – *Wesele Figara*, postać Hrabiego
- Karol Kurpiński – *Szarlatan*, postać Fabelhanca
- Stanisław Moniuszko – *Widma*, postaci Guślarza i Widma
- Maciej Kamieński – *Nędza uszczęśliwiona*, postać Podstarościego
- Stanisław Moniuszko – *Straszny dwór*, postaci Miecznika i Macieja
- Franz Lehar – *Wesoła wdówka*, postać Kromowa
- Gioacchino Rossini – *Cyrulik sewilski*, postać Figara
- Wolfgang Amadeus Mozart – *Rzekoma ogrodniczka*, postać Nardo
- Benjamin Britten – *Gwałt na Lukrecji*, postać Juniusa
- Czuby – *Błękitny zamek*, postać Beniamina
- Zygmunt Krauze – *Noc kruków*, postać Guślarza

W zestawieniu możemy jeszcze znaleźć estradowe prezentacje dzieł operowych oraz koncerty galowe, kameralne i okolicznościowe, Wszechstronne umiejętności Witolda Żołądkiewicza doceniono w kilku recenzjach i opiniach, które Habilitant „ukrył” (niestety) wśród programów i afiszy. Jednoznacznie odnajdujemy w nich artystę wszechstronnego, dysponującego dużymi umiejętnościami wokalnymi i aktorskimi.

Istotnym przyczynkiem do pozytywnej oceny dorobku Pretendenta są także nagrania, których dokonał. Najważniejsze to:

- *Pieśni* Fryderyka Chopina (wraz z pianistką Ewą Pasierowską-Kołodziej)
- *Złoto Renu* Richarda Wagnera (partia Donnera, z zespołem Teatro di San Carlo w Neapolu)
- *Don Procopio* George’a Bizeta (partia tytułowa, z zespołem Warszawskiej Sinfonietty)
- *Cud, czyli Krakowiacy i Górale* Jana Stefaniego (z zespołem WOK)
- *VIII Symfonia* Krzysztofa Pendereckiego z zespołem Polskiej Filharmonii Bałtyckiej)
- *Zamek na Czorsztynie* Karola Kurpińskiego (z zespołem Polskiej Orkiestry *Sinfonia Iuventus*)

Niewątpliwie, działalność artystyczna Witolda Żołądkiewicza jest istotnym wkładem w rozwój kultury w Polsce, szczególnie w dyscyplinie *wokalistyka*, zarazem potwierdza jego wszechstronność i kunszt zawodowy. Dodatkowym atutem w omawianym dorobku są, bez wątpienia, bardzo liczne nagrania utworów patriotycznych. Ten aspekt aktywności zawodowej Habilitanta ma olbrzymi walor edukacyjny i popularyzatorski; wskazuje również (w moim odczuciu) na jego ważne cechy osobowościowe.

Naturalnym jest, że wobec podjęcia pracy pedagogicznej dopiero kilka lat temu, nie można na podstawie dokumentów omawiać działalności pedagogicznej Kandydata. Warto jednak zapoznać się z fragmentem autoreferatu, który stanowi, być może, swoiste *credo* młodego pedagoga: „W pracy pedagogicznej wykluczona jest jakakolwiek rutyna, ponieważ każdy uczeń wymaga indywidualnego podejścia, a w samym nauczaniu często należy się odwoływać się do wewnętrznych

odczuć, wyobraźni czy skojarzeń. Jest to proces dotyczący zarówno fizjologii, jak i psychiki konkretnego człowieka, a metody, które sprawdzą się w jednym przypadku, mogą okazać się nieskuteczne, a czasem wręcz szkodliwe w innym. Każdy adept sztuki wokalne posiada inne właściwości dotyczące barwy, skali, wolumenu i możliwości swojego głosu i już samo poznanie tych wrodzonych zdolności jest trudnym, ale i fascynującym zadaniem.”

Działalność naukowa stanowi jeszcze nie otwarty rozdział w bogatym i zróżnicowanym dorobku Witolda Żołądkiewicza. Refleksje, którymi Habilitant dzieli się w autoreferacie, wyraźnie wskazują na stosowne predyspozycje: „Możliwość wielokrotnego powtarzania tej samej roli w warunkach wyjazdowych, sprzyjających szczególnie skupieniu się na pracy nad rolą, stwarzała unikalną sposobność do ciągłego doskonalenia elementów technicznych, jak również głębszej analizy muzycznej i dramaturgicznej przy jednoczesnej możliwości natychmiastowego zastosowania wyciągniętych wniosków”.

Ocena pracy habilitacyjnej

Witold Żołądkiewicz przedstawia nagranie CD *Metamorphoses* z utworami Karola Mikulego jako swoje oryginalne osiągnięcie artystyczne. Wykonawcami utworów, oprócz Kandydata są:

- Gabriela Machowska – fortepian
- Zespół instrumentalny w składzie:
  - Aleksandra Knitter-Sikora – skrzypce
  - Jolanta Bartnik – skrzypce
  - Małgorzata Jamiołkowska – altówka
  - Maciej Skowroński – wiolonczela
  - Tomasz Opuchlik – kontrabas

Niezależnie od nagrania, duża część autoreferatu jest poświęcona kompozytorowi. Fakt ten może wskazywać również na pewne „zacięcie” naukowe Habilitanta. Pisze on m.in.: „W warstwie muzycznej utwory przejawiają bliskie pokrewieństwo z twórczością Schumanna, Schuberta i Mendelssohna. Są bardzo zróżnicowane w formie zwrotkowe, przekomponowane, wariacyjne, a w dwóch przypadkach nawiązujące również do stylistyki chorałowej. Partia fortepianu jest bogata harmonicznie, niejednokrotnie przejawia charakter wirtuozowski”. Istotnym faktem, w kontekście nagrania jest jego unikatowość – to bez wątpienia prapremierowa rejestracja. Kantata, która również znalazła się na płycie, została odnaleziona w 2019 roku, zaś współwykonawcą współczesnego prawykonania był również Witold Żołądkiewicz.

Praca habilitacyjna z kompozycjami zapomnianego lwowskiego kompozytora obejmuje:

- Sześć pieśni op. 16 z roku 1867
  - Mondnacht*
  - Abschied*
  - Metamorphosen*
  - Elfenreigen*
  - O Tannenbaum*
  - Der Pilger*

- Sześć pieśni op. 17 z roku 1867
  - Zur Freude will sich nicht gestalten*
  - Der Fichtenbaum*
  - Eine Blum' ist mir entsprungen*
  - Die Wasserrose*
  - Mir ist so ernst und feierlich*
  - Rastlose Liebe*
- Siedem pieśni op. 27 z roku 1880
  - Es muss was Wunderbares sein*
  - Ich wollt', meine Schmerzen ergössen sich*
  - Das Veilchen*
  - Wandrer's Nachtlid*
  - Du bist mein Frühling*
  - Sehnsucht*
  - Barcarole*
- kantatę *Die Reue* op. 30 z roku 1880.

Przedstawione dzieło jest bez wątpienia nagraniem wartościowym i ważnym. Wokaliście i kameralistom udało się stworzyć spójny nastrój; odnoszę wrażenie pewnego „zatrzymania w ‘czasoprzestrzeni’ ” – nikt się nigdzie nie spieszy. Zróżnicowane teksty poetyckie i nader interesująca muzyka, którą skomponował Karol Mikuli przedstawione są jakby z dystansem dojrzałego narratora. Bardzo wyrównany *timbre* głosu, dobra dykcja i pełne zrozumienie przekazywanego tekstu dopełniają obrazu profesjonalizmu i naturalności.

Konkluzja

Dorobek oraz praca artystyczna p. dr. Witolda Żoładkiewicza wypełniają nakazane prawem warunki. Wyrażam przekonanie, iż Kandydat spełnia wszelkie wymogi, aby poprzeć Jego starania o otrzymanie stopnia doktora habilitowanego.

Prof. dr hab. Piotr Łykowski